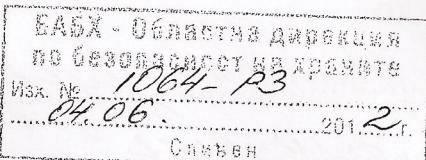

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
 Гр. Сливен, 8800, ул. „Самуиловско шосе“, ПК 100
+359 (0) 44 62 49 41, +359 (0) 44 62 41 51, E-mail: RVS_20@nmts.government.bg

ДО

Областна дирекция
„Земеделие“

ОТНОСНО: Опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне при провеждане на растителнозащитни мероприятия и недопускане на подмор

Във връзка с провежданите третирания с продукти за растителна защита с цел опазване на земеделските култури от икономически важни вредители и предвид отговорностите на Българската агенция по безопасност на храните, като компетентен орган по Закона за пчеларството и Наредба №15 за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности / обн.ДВ,бр.47 от 01.06.2004год. изм.ДВ,бр.82 от 19.09.2008год./ Ви напомняме:

1. Закона за пчеларството забранява употребата на продукти за растителна защита /ПРЗ/ и препарати за дезинфекция и дезинсекция върху земеделски и горски култури, трайни и крайпътни насаждения и медоносна растителност, намиращи се във фаза на цъфтеж и през периода на отделяне на мана. Само в случаите на масово проявление на вредители и авиационно третиране на земеделски и/или горски култури с продукти за растителна защита в райони, в които има пчелини, собственикът на земеделската и/или горска култура осъществява третирането след писмено разрешение на Областната дирекция по безопасност на храните. Разрешението се издава след констатирано масово проявление на вредители, с препоръка за употреба на ПРЗ, които са толерантни за пчелите.

Пръскането във фенофаза „цъфтеж“ при земеделските култури е извънредна мярка.

2. Съгласно Наредба №15 за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности / обн.ДВ,бр.47 от 01.06.2004год. изм.ДВ,бр.82 от 19.09.2008год./, възложителят на всяко авиационно третиране е длъжен писмено да уведоми с уведомително писмо по образец, даден в Приложение към наредбата, за използване на авиационна техника за пръскане на растителността с продукти за растителна защита и препарати за дезинфекция и дезинсекция съответната Община, Областната дирекция по безопасност на храните /ОДБХ/ и Регионалните управления по горите /РУГ/ не по късно от 5 дни преди началото на третирането. В уведомителното писмо възложителят е длъжен да посочи: датите и часовете в които ще пръска: продуктът за растителна защита, който ще употреби: карантинен срок и доза на ПРЗ: вредителя срещу който

се провежда третирането: площите, определени за третиране и отстоянието им от населено място.

3. Информация за регистрирани в Р.България ПРЗ толерантни за пчелите, която е предоставена от фирми производители и вносители на ПРЗ след проведена среща на БАБХ с Асоциация растителнозащитна индустрия България (АРИБ) през месец април 2012 г., както следва:

➤ Информация предоставена от ф. БАСФ:

- *Акробат Плюс (диметоморф + манкоцеб) – фунгицид
- *Алгеро СК (крезоксим-метил + епоксиконазол) – фунгицид
- *Алверде (метафлумизон) – инсектицид
- *Арат (дикамба + тритосулфурон) – хербицид
- *Базагран 480 (бентазон) – хербицид
- *Бутизан С (метазахлор) – хербицид
- *Бутизан 400 СК (метазахлор) – хербицид
- *Вазтак Нов (алфа-циперметрин) – инсектицид, регистриран за борба с рапичен цветояд
- *Кабрио Топ (бентазон + дикамба) – хербицид
- *Кантус (боскалид) – фунгицид
- *Колис (боскалид + крезоксим-метил) – фунгицид
- *Делан 700 ВГ (дитианон) – фунгицид
- *Дует Ултра (тиофанат-метил + епоксиконазол) – фунгицид
- *Фокус Ултра (циклоксидим + тензит) – хербицид
- *Келвин Топ (никосулфурон) – хербицид
- *Кумулус (сяра) – фунгицид
- *Пиктор (димокистробин + боскалид) – фунгицид
- *Полирам (метирам) – фунгицид
- *Регалис (прохексадион-калций) – растежен регулатор
- *Спектрум (диметенамид-П) – хербицид
- *Стомп Нов (пендиметалин) – хербицид
- *Стомп Аква (пендиметалин) – хербицид
- *Стратос Ултра/Фокус Ултра (циклоксидим+тензит) – хербицид

* Класификация в Германия - не е опасен за пчелите в разрешените дози или концентрации

**Стелар (топрамезон + дикамба) – хербицид, предвидената употреба на продукта съгласно добрата земеделска практика представлява малък риск за пчелите и непредизвиква вредни въздействия върху пчелните популации

**Строби ДФ/Дискус *ДФ (крезоксим-метил) – фунгицид, практически нетоксичен за пчелите

**Уинг-П (диметенамид-П + пендиметалин) – хербицид, предвидената употреба на продукта съгласно добрата земеделска практика представлява малък риск за пчелите и непредизвиква вредни въздействия върху пчелните популации.

** Клеранда (метазахлор + имизамокс) - хербицид, не е опасен за пчелите в разрешените дози

**Камбио СЛ (бентазон + дикамба) – хербицид, не е опасен за пчелите в разрешените дози

** Космос 500 ФС (фипронил) – инсектицид, не е опасен за пчелите в разрешените дози

**Пулсар 40 (имазамокс) – хербицид, не е опасен за пчелите в разрешените дози

**Карамба (метконазол) – фунгицид, предвидените употреби на продукта съгласно добрата земеделска практика представлява малък риск за пчелите и непредизвиква вредни ефекти за популациите им

** Класификация, съгласно данни в досието

➤ **Информация предоставена от ф." Байер КропСайанс":**

Биская (тиаклоприд) – инсектицид, регистриран за борба с рапичен цветояд. Няма риск за пчелите и пчелните семейства в регистрираната доза. Безопасността е както при директен прием, така и при контакт с продукта. Биская може да се прилага в цъфтящи култури и в периода на пълен цъфтеж. Единствено условие за безопасна употреба е, пчелите да не са в посева, за да се избегне тяхното „омиризване“ с неспецифична за семейството миризма. Ако това се допусне, пазачите може да не разпознаят пчелата-работничка и да я убият при връщане в кошера.

Калипсо (тиаклоприд) – инсектицид, оценката на риска е идентична с тази на Биская.

Протеус (тиаклоприд+дeltаметрин) – инсектицид, регистриран за борба с рапичен цветояд. Наличието на Делтаметрин в състава на продукта е показало наличието на риск при първоначалната оценка. Това е наложило допълнителни опити за прецизиране на естеството на този риск и изготвянето на повторна оценка и препоръки за безопасна употреба. Прецизните опити са показвали, че Протеус може да бъде опасен за пчелите само при директно попадение. Ако продуктът бъде прилаган извън часовете на летеж на пчелите, то след неговото изсъхване няма опасност от токсичност. Протеус може да бъде прилаган в рапица по време на цъфтеж при условие, че се третира надвечер, след прибиране на пчелите от паща. Затваряне на кошерите на следващия ден след третирането не е наложително. Сутрешно третиране не се препоръчва, защото времевия прозрец е малък и пчелите може да влязат в посева преди изсъхването на продукта.

Прозаро 250 ЕК (протиоконазол+тебуконазол) – фунгицид, регистриран е срещу склеротиния и цилиндроспориум при рапица по време на цъфтеж. Опитите и оценката на риска показват, че на практика Прозаро 250 ЕК е напълно безопасен за пчели, когато се прилага съгласно регистрираните употреби. Препоръчва се с Прозаро да се третира извън часовете на летеж на пчелите, за да се избегне „омиризването“.

➤ **Информация предоставена от "Агрибул"ЕООД и ф. „Ирвита Плант Протекшън":**

Маврик 2 Ф (тай-флувалинат) – инсектицид, подаден е за разрешаване на допълнителна употреба в рапица срещу икономически важни неприятели.

Факторът за токсичност на тай-флувалинат по отношение на директен контакт е с 300 по-малък в сравнение с други вещества от групата на пиретроидите. Разрешен е за употреба в пчелните кошери за контрол на Varroa mite. Няма риск за пчелите в случаите на самостоятелно приложение в регистрираната доза по време на цъфтеж. Да не се допуска директно третиране върху кошерите и летящи пчели.

➤ **Информация предоставена от „Синджента България“ ЕООД :**

Карате Зеон 5 КС (ламбда-цихалотрин) е контактен инсектицид с бързо начално действие и дълго последствие. Данните от проведени тунелни тестове и тестове на открито с формулатии на ламбда-цихалотрин при цъфтящи и зърнени култури показват приемлив риск за пчелите. В някои от тестовете са наблюдавани краткотрайни ефекти на намалена паща върху третираните култури, които се дължат на репелентното действие на активното вещество. Ефектът бързо отшумява (до 2 дни) поради ниската стабилност на ламбда-цихалотрин в културата (разпад до 4 дни).

Формулацията, която се предлага на българския пазар, е най-новата технология на компанията, при която активното вещество е затворено в микрокапсули, които 1 час след третирането (след изсъхване на разтвора) са здраво залепени към повърхността на растението и не се отнасят от пчелите в кошерите. Веднага след пръскането микрокапсулите започват да освобождават активно вещество, което спомага за бързата проява на репелентния ефект.

Предлагаме следните препоръки за прилагане на Карате Зеон 5 КС при маслодайна рапица:- Третирането с продукта да се извършва в най-оптималния момент за извеждане на борбата с неприятеля съгласно етикета, а именно "поява боята на първите цветове по централното стъбло на ратицата";

Винаги когато е възможно, третирането да се извършва рано сутрин или късно привечер, извън масовия летеж на медоносните пчели или при затворени кощери до приключване на пръскането.

- Информация предоставена от „Дау Агросайънсис“ с п-мо с Вх. № 3809 от 31.05.2011 на БАБХ

Влияние на активното вещество па ПРЗ Дурсбан 4 ЕК върху пчели при контакт или директен прием:

Хлорпирифос и Дурсбан 4ЕК са токсични за пчели в условията на остра токсичност. Получените резултати от изпитванията за остра орална и контактна токсичност са: Хлорпирифос 0.25 µg/пчела и 0.059 µg/пчела (NB Техническият материал на DAS използван във формулатията Дурсбан е малко по-слабо токсичен = 0.36 µg/пчела и 0.07 µg/пчела). Дурсбан 4 ЕК – 0.146 µg/пчела и 0.079 µg/пчела.

Получените резултати от полу-полевите изпитвания относно остатъчното действие на Дурсбан 75 ВГ (750 g as/kg), проведени в съответствие с ръководството ОЕРР/EPPO 170, показват, че приложението при липса на летящи пчели, при рапица в доза 0.375 kg as/ha по време на цъфтеж, нямат значим ефект върху фуражирането, смъртността, поведението или пчелното люпило (DAS Ref.M103). Тези резултати съответстват на други публикувани изследвания, които показват, че приложения от 0.5 до 1.0 kg as/ha убиват пчелите в деня на приложението, но смъртността спада до контролните нива в рамките на 3-7 дни за различни видове пчели и при различни култури/плевели.

За контрол на рапичен цветояд (*Meligethes spp.*) приложението при рапица трябва да се правят преди цъфтеж (i.e. > BBCN 59) и най-добре при липса на летящи пчели, т.е. рано сутрин или късно вечер.

Да се прилага рано сутрин или късно вечер, когато летежът на пчелите е минимален.

4. При масов подмор на пчели, постоянните комисии по общини за осъществяване на профилактика на заболяванията и опазване на пчелните семейства от отравяния, извършват проверка на място и съставят Констативен протокол по образец, в който се потвърждава или отхвърля съмнението за отравянето. При установено отравяне, представителят на ОДБХ взема проби от третираната растителност, при което съставя Протокол за вземане на проби от растения и растителни продукти за установяване на остатъчни количества от ПРЗ. Растителните проби се транспортират незабавно. При невъзможност за незабавен транспорт пробите следва да бъдат съхранявани и доставени в лабораторията по подходящ начин. Пробите от умрели пчели взема ветеринарният лекар обслужващ пчелина. Растителните проби и пробите от пчелите се изпращат за анализ в акредитирана лаборатория от и за сметка на жалбоподателя.

Моля, да предоставите тази информация при контактите ви със земеделските производители.

Телефони за контакти с ОДБХ-Сливен-Отдел"Растителна защита":
044/62-51-56, 62-57-02, 0887 944 082, 0882 469 197,
E-mail: RZ_Sliven@mbox.contact.bg

Директор ОДБХ-Сливен
Д-р Пламен Пенчев

